

vljanju in v raziskovalnem delu, za predloge uvajanja interdisciplinarnih študijev ipd. V drugem delu je šlo za naslavljanje zahtev na »družbo« glede avtonomije univerze, njenih materialnih problemov, premajhnega števila pedagoških kadrov in urejenosti šolstva nasploh, ki naj bi »negativno selekcioniralo« socialno podprivilegirane sloje. Ti motivi so se ponavljali v vrsti dokumentov študentskega gibanja, objavljenih tudi v zborniku *Študentsko gibanje 1968–72*.¹⁴ Impulz k spremembam na univerzi je sicer prinesel nekaj novosti glede sodelovanja študentskih predstavnikov v (samo)upravljanju in mestoma prispeval k diverzifikaciji form študijskega procesa, vendar pa je bil zaustavljen v sedemdesetih letih s političnimi spremembami, ki so v družbi na sploh prinesle utrditev partijske oblasti, na univerzi pa reorganizacijo v skladu z znamenitim Zakonom o združenem delu, ki je pomenil enega od zadnjih poskusov socialistične oblasti, da bi iznašla formulo reprodukcije družbe, ki bi hkrati pomenila reprodukcijo nje same. Lahko bi rekli, da se je tako tudi na slovenski univerzi, ki je potem postala ena od dveh univerz, vse izteklo v neakšen kompromis med relativno avtonomijo univerze in tudi zunanjo politično kontrolo. Vsa vprašanja modernizacije univerze, torej tudi prilagoditve družbenim spremembam, so se zaradi skoraj dvajsetletne hibernacije, odprla na novo. Glede na naravo globokih sprememb, povezanih z opustitvijo socialističnega sistema in osamosvojitvijo Slovenije, pa so se ta vprašanja postavila v razširjeni obliki. Medtem ko so se na eni strani povezovala z znanstveno in tehnološko kompetitivnostjo na nacionalni ravni, so se na drugi strani spet zaostriili »notranji« problemi glede kakovosti študija, pedagoškega kadra, distribucije moči in pristoynosti v univerzitetni hierarhiji. Da bi v tem kontekstu bil vrhovni kriterij delovanja univerze produkcija vednosti, je lahko zgolj dobronamerna iluzija. Seveda pa niso bila rešena še vprašanja, kot so tista o »najprimernejšem modelu«, o finančnem statusu univerze, razmerjih z ekonomijo, o rahljanju ali krepitvi hierarhije, o njeni odprtosti za zunanje sodelavce, o učnih metodah. Za natančnejši uvid v problematičnost univerze v Sloveniji bi bilo kajpak treba elaborirati podrobnejšo analizo geneze njenih sedanjih problemov. Prav v tej genezi, ki je v razmerju enopartijsko dirigirane države in visokega izobraževanja porodila svojevrstno notranjo institucionalno dialektiko univerzitetnega organizma, je mogoče najti razloge za njegovo sistemsko eklektičnost, ki najverjetneje povzroča konfliktnost na univerzi, poleg tega še spodbujeno s konfliktnostjo okolja vzpostavljaajo se demokracije.

¹⁴ Pavel Zgaga (ur.), *Študentsko gibanje 1968–72*, Ljubljana 1982.